

UNIVERSITETET I BERGEN
Det humanistiske fakultet

FORSKNINGSMELDINGEN 2016

OPPFØLGING AV FAGLIGE PRIORITERINGER OG TILTAK FOR ØKT TVERRFAGLIG SAMARBEID

Forskningen ved Det humanistiske fakultet er sterkt disiplinorientert. Fakultetet har også to tverrfaglige og tverrfakultære sentre, Senter for Vitenskapsteori (SVT) og Senter for kvinne og kjønnsforskning (SKOK). Samtidig viser aktiviteten til forskergrupper og individuelle forskere ved fakultetet et omfattende samarbeid på tvers av disiplingrenser i så vel eksternt som internt finansierte forskningsprosjekter.

UiBs strategi *Hav, liv og samfunn, 2016-2022*, der etableringen av en kunnskapsklynge innen middelalderforskning inngår, er blitt fulgt opp i 2016. *Middelalderklyngen har som ambisjon å bli en tverrfaglig og tverrfakultær formidlingsarena for middelalderstudier.* Den skal videreføre de sterke tradisjonene de humanistiske fagene har innenfor middelalderforskning og utvikle kontakten med eksterne regionale aktører, bl.a. skolen, museene og reiselivsnæringen, for å vise middelalderens relevans i en bredere og samtidig kontekst. *Klyngen er fortsatt i oppbyggingsfasen*, men ved inngangen til 2017 er fakultetet kommet et godt stykke på vei med å få på plass oppstartmidler til faglig prosjektleder, lokaler og administrative støttefunksjoner. Fakultet har i 2016 også utlyst øremerkede stipendiatstillinger i middelalderforskning, og tre stipendiater starter opp i 2017.

For å styrke det tverrfakultære forskningssamarbeidet, også med henblikk på den planlagte helseklyngen, har fakultetet i 2016 lyst ut en øremerket *stipendiatstilling innenfor medisinsk humaniora (Medical Humanities) som starter i 2017.*

Gjennom *Toppforskprogrammet* er det i 2016 etablert en stilling ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier. Programmet er et samarbeid mellom Bergen Forskningsstiftelse og UiB og svarer på regjeringens målsetting om å etablere flere verdensledende forskningsmiljøer ved norske universiteter. Michael Baumgartner tiltrer denne stillingen i 2017. Han forsker på vitenskapsfilosofi og logikk, med vekt på kausalitet og logisk formalisering. Forskningen åpner for samarbeidsmuligheter med samfunnsfag, biologi og medisin.

Enhetene har arbeidet målrettet for å utvikle konkurransedyktige, eksternt finansierte tverrfaglige forskningsprosjekter. Innenfor Forskningsrådets program Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (SAMKUL) fikk HF/UiB tildelt tre av de 11 prosjektene som ble innvilget i 2016:

- *Waiting for an uncertain future: the temporalities of irregular migration* (SKOK, prosjektleder Christine M. Jacobsen). Prosjektet undersøker hvordan flyktninger opplever å få satt livet sitt på vent.
- *Historicizing the ageing self: Literature, medicine, psychology, law* (IF, prosjektleder Margery Vibe Skagen). Prosjektet undersøker de symbolske, filosofiske og kulturelle aspektene ved menneskelig aldring.
- *A Narratology of Criminal Cases* (LLE, prosjektleder Frode Helmich Pedersen). Prosjektet undersøker hvordan fortellinger påvirker utfallet av norske straffeprosesser.

Innenfor Forskningsrådets tiårige program for klimaforskning (KLIMAFORSK) fikk HF/UiB tildelt ett av totalt 11 forskningsprosjekter:

- *The Future is Now: Temporality and Exemplarity in Climate Change Discourses* (AHKR, prosjektleder Kyrre Kverndokk). Prosjektet undersøker samspillet mellom fortid, nåtid og fremtid i tre ulike typer klimadiskurser.

Tildelingene i 2016 samsvarer godt med UiBs strategiske satsingsområder for perioden 2016-2022, globale samfunnsutfordringer (migrasjon, helse og ulikhet) og klima og energiomstilling.

Fakultet har som målsetting å få minst ett Senter for fremragende forskning, og i 2016 gikk to av fakultetets SFF-søknader (SVT og AHKR) til 2. runde i vurderingsprosessen i

Forskningsrådet. Begge søknadene er preget av omfattende tverrfaglig samarbeid. I mars 2017 ble det kjent at AHKRs søknad ble innvilget, og at *Centre for Early Human Behaviour*, ledet av Christopher Henshilwood, derved får SFF-status.

For å støtte og gi økt oppmerksomhet til yngre forskere innførte fakultetet i 2016 en pris for unge forskere i humanistiske fag. Prisen tildeles for fremragende vitenskapelig arbeid utført av en ansatt eller en ph.d.-kandidat ved Det humanistiske fakultet som er 34 år eller yngre i tildelingsåret. Den første prisvinneren var førsteamanuensis i filosofi Ole Hjortland, som i 2017 også mottok Meltzer-prisen for yngre forskere.

For å skape en møteplass på tvers av instituttgrensene innførte fakultetet i 2016 Café humaniora, en foredragsserie der forskere ved fakultetet drøfter problemstillinger knyttet til tverrfaglighet med utgangspunkt i egen forskning. Det ble avholdt 8 møter i 2016, og aktiviteten fortsetter i 2017.

PRIORITERT FORSKNINGSSAMARBEID MED ANDRE FORSKNINGSinSTITUSJONER SAMT SAMFUNNS- OG NÆRINGS LIV - LOKALT, NASJONALT OG INTERNASJONALT

Fakultetets enheter rapporterer om omfattende samarbeid med forskningsinstitusjoner i inn- og utland. Fakultetets fagmiljøer samarbeider godt med andre fakulteter ved UiB, andre universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter. Mange prosjekter har en tydelig samfunnsprofil som dels innebærer samarbeid med andre sektorer, for eksempel prosjekter innen utdanningsforskning (Nasjonale prøver og fagdidaktikk) ved Institutt for fremmedspråk eller utvikling og forvaltning av forskningsressurser, som for eksempel Språksamlingene og Ludvig Holbergs skrifter ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE). Forskergruppen LaMoRe ved LLE leder de nasjonale infrastrukturprosjektene INESS (sammen med UNI Research) og CLARINO.

Evalueringen av humanistisk forskning i Norge ventes ferdig før sommeren 2017. Fagmiljøene har blant annet sendt inn konkrete eksempler på samarbeid og samfunnsbidrag i forbindelse med evalueringen. Evalueringsrapporten fra forskningsrådet og tiltakene som regjeringens stortingsmelding om humaniora, som legges frem i mars, foreslår vil i 2017 få stor oppmerksomhet ved fakultet.

Etableringen av Middelalderklyngen gir muligheter for å knytte kontakter med andre fagfelt, lokale institusjoner og næringslivet. I denne sammenhengen ønsker fakultetet å styrke samarbeidet med Bergen Teknologioverføring (BTO) med tanke på bidrag til tjenesteinnovasjon i tilknyttede virksomheter, og for bistand til ulike støttetjenester.

Fakultetets tildelinger under Strategiske program for internasjonalt forsknings- og undervisningssamarbeid (SPIRE) samsvarer godt med satsingsområder i UiBs strategi 2016-2022, både for internasjonalisering og EU-finansierte satsinger. SKOK deltar i et samarbeidsprosjekt om fremragende forskerutdanning innen kjønnsforskning over fire år, i samarbeid med Sverige, Ungarn og Sør-Afrika, finansiert av SPIRE-midler og den svenske stiftelsen STINT. Prosjektet innebærer omfattende utvekslingsaktivitet med jevnlig workshops og forskningsopphold for ph.d- og postdoktorstipendiater. Ved IF og FOF er målsettingen at såkornmidlene fra SPIRE til nettverks- og partnerskapssamarbeid skal munne ut i H2020 (ERC) søknader.

STATUS FOR OPPFØLGING AV HANDLINGSPLAN FOR EU-FINANSIERT SATSNINGER

Fakultetet har jobbet systematisk med å motivere til søknader under H2020. Særlig SVT har stor søknadsaktivitet, har fått tilslag på og er i ferd med å igangsette flere nye prosjekter i H2020, som for eksempel CANDID (*Checking assumptions and promoting responsibility in smart development projects*) der SVT er koordinator. SVT er dessuten partner i et H2020-

prosjekt om integritet i forskning (ENERI) som hadde oppstart i 2016. Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap deltar i et prosjekt som startet opp i 2016 finansiert av EU gjennom HERA: *Understanding Shari'a: Perfect Past/Imperfect Present*. Andre EU-finansierte prosjekter med SVT som partner er HEIRRI om undervisning av RRI i høyere utdanning (H2020), SYNENERGENE (EU FP7) om syntetisk biologi, MAGIC om governance av komplekse systemer og PARENT (H2020) om smarte løsninger i energisektoren. SVT har tatt initiativ til at senteret kan ha en beredskapsfunksjon for hele UiB i forhold til ELSA (Ethical, Legal and Social Aspects of science and technology)/RRI (Responsible Research and Innovation). Forskningens samfunnsansvar, ELSA og RRI er blitt stadig viktigere forskningspolitiske prinsipper. Denne typen kompetanse vil i større grad bli etterspurt i og med at H2020, og også NFR, gjør RRI til et obligatorisk tverrgående prinsipp. Prosjekter som ikke besitter denne typen kompetanse vil derfor kunne ekskluderes fra deltakelse i H2020 og store NFR-programmer.

Fakultetet har arbeidet systematisk for å motivere søknader til mobilitetsprogrammet Marie Skodowska-Curie actions og fikk rekordhøy gjennomslag med 3 tildelinger for forskere som får støtte til å bygge en internasjonal karriere, knyttet til fakultetets fagmiljø der de skal veiledes. Fakultet har hatt som målsetting å sende minst en søknad til hver av kategoriene for ERC. Målsettingen ble nådd og 2 søknader er til vurdering.

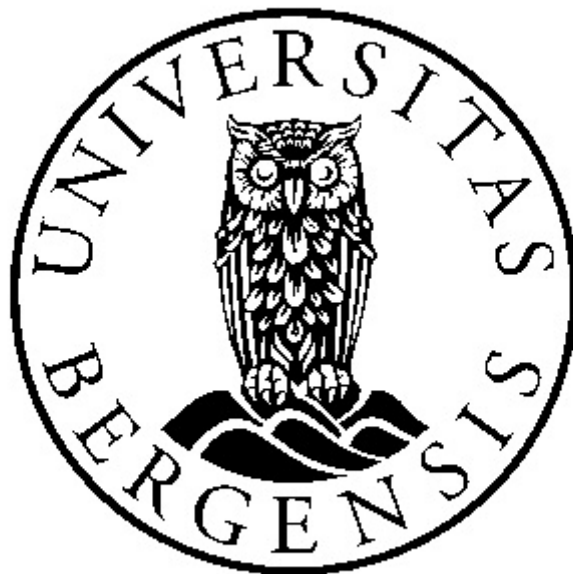
TILTAK FOR ØKT PUBLISERING

Det ble i 2016 produsert 392,3 publikasjonspoeng ved HF. Det er en nedgang i forhold til året før (442,9) men bedre enn i 2014 (374,1) og må anses å ligge innenfor naturlig fluktuasjon. Endringen i publiseringsindikatoren i 2015 som gir en sterkt økt belønning for samforfatterskap har imidlertid ført til at HF's andel av publikasjonspoengene ved UiB er redusert med om lag en tredjedel. Fakultetet mener at denne effekten er uheldig og ikke tilgodeser de arbeidsmåter og samarbeidsformer som er vanlige i humanistiske fag; endringen er derfor ikke fagnøytral. Publisering har for øvrig stor oppmerksomhet ved enhetene og ansatte oppfordres til å publisere i anerkjente publiseringskanaler (forlag og tidsskrift). Fagmiljøene arbeider med å påvirke nivå-plasseringen av enkelttidsskrift gjennom fagråd. Publisering er også et viktig tema i medarbeidersamtalene på enhetene. Flere institutt og sentre markerer bokutgivelser og publiserte artikler i faste faglig-sosiale sammenhenger.

Høringen i forbindelse med arbeidet for nye nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater er blitt drøftet og fulgt på alle nivå. Forslaget om en faktor for åpen publisering i publiseringsindikatoren vil favorisere fag der det primært publiseres i tidsskrifter, hvor åpen tilgang er mer utbredt, på bekostning av fag som i stor utstrekning benytter seg av andre publiseringskanaler. Det vil innebære en ytterligere vridning av publiseringsindikatoren i humanioras disfavør.

Forskningsmelding for 2016

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Til behandling i fakultetsstyret 4. mai 2017

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid.	3
3. Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering.	3
4. Tiltak for økt publisering	4
5. Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger	4

1. Innledning

Instituttene tildeles rammebudsjetter, og faglig prioritering skjer i overveiende grad ved det enkelte institutt. Fakultetet avsetter forskningsstrategiske ressurser til egenandeler og satsingsområder, vanligst i form av stipendiattildelinger og en avsetning til mellomstor infrastruktur. En arbeidsgruppe har nylig lagt fram «*Scenario 2030 - for et styrket fakultet - Anbefalinger om framtidig organisering for å sikre gode vilkår for fakultetets fagområder*» der det foreslås at fakultetet bør tilstrebe organisering, ressursfordelingsmekanismer og ledelsesstruktur som bidrar til i) *Mer ekstern forskningsfinansiering (BOA)* ii) *Mer grensesprengende forskning* iii) *Mer forskning og utdanning på tvers av disiplinene* og iv) *Økt inntektsgrunnlag på konkurranseutsatte deler av grunnbudsjettet*. Arbeidsgruppen anbefaler en rekke tiltak som i stor grad dreier seg om mer helhetlig og langsiktig strategisk innsats i fakultetets ledergruppe (dekanat og instituttledere), men også virkemidler for å bidra til større økonomisk fleksibilitet. I dag blir grunnbudsjettet i all hovedsak fordelt til instituttene, med lite handlingsrom til å finansiere aktiviteter på tvers av instituttene og støtte initiativ som kan være kime til ny grensesprengende forskning. I fremtidig ny økonomimodell for fakultetet bør derfor blant annet behovet for større fleksibilitet og mekanismer for samarbeid på tvers ivaretas.

Nyvinninger innen MNT-fag fordrer i økende grad beregninger, simuleringer og utvikling av ny teknologi. Tilgang til større infrastruktur som fartøy gir komparative fordeler, inkludert for rekruttering av dyktige medarbeidere. Samtidig har kostnader til infrastruktur og økte HMS-krav ført til en krevende økonomi for MNT-fag generelt. Fakultetets profilområder er *marin, klima og energi*, - alle tett knyttet til globale samfunnsutfordringer. Innen disse har vi stor BOA, men med potensial for ytterligere vekst.

2. Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid.

Fremtidsrettet infrastruktur er avgjørende for å kunne bidra i forskningsfronten. Fakultetet sendte seks søknader om nasjonal infrastruktur i 2016. To av søknadene omhandler videreutvikling av eksisterende fasiliteter (ELIXIR og NORMAR). SFF IV ble avgjort i 2017 med tildeling til **SFF Centre for Early Human Behaviour ved Humanistisk fakultet**. MN -fakultetet er tungt involvert i denne SFFen og ser frem til å videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet gjennom etablering av senteret.

3. Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering.

Fakultetet ble i 2016 vertsfakultet for UiBs marine satsing. En viktig oppgave blir å få til økt deltakelse i marin virksomhet på tvers av fag- og fakultetsgrenser. Videre blir det viktig å styrke marint samarbeid i Bergen, bl.a. gjennom marin klynge og oppfølging av KVV for samlokalisering, samt profilering gjennom Havbyen Bergen. Å videreutvikle infrastruktur som forskningsfartøy, feltstasjoner og laboratorier sammen med samarbeidspartnere er avgjørende for å styrke Bergen som marin forskningsby. **2016 ble Norsk havlaboratorium etablert i samarbeid mellom UiB, Havforskningsinstituttet (HI) og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI). Den nasjonale infrastrukturen NORMAR utgjør kjernen i Norsk havlaboratorium, og sammen med K.G. Jebsen Centre for Deep Sea Research som åpner i 2017, vil dette styrke fakultetets og regionens aktivitet innen marin teknologi.**

Innen klima er det tett samarbeid i regionen, med et klimaforskningsmiljø i verdensklasse. **Bjerknessenteret har bidratt til å integrere klimaforskningsmiljøene i Bergen i en forskningsklynge med stor prosjektaktivitet, også i polare områder. Klyngesamarbeidet styrkes ytterligere gjennom samlokalisering av flere av miljøene i «Geofysen» fra mars 2017.**

Også UiB sitt strategiske område klima og energiomstilling er (nylig) lagt til fakultetet, og etablering av en god struktur for oppfølging vil bli prioritert i 2017. Innen energi er det etablert et samarbeid gjennom Science City Bergen for å styrke forskning, utdanning, nyskaping og teknologiutvikling. Samarbeidet har høy prioritet, og vi arbeider for et nytt energi- og teknologibygge (Entek-bygget) med laboratorier, inkubatorfasiliteter og møteplasser. Et slikt teknologibygge vil spille en nøkkelrolle for teknologiutvikling ved fakultetet og i regionen. EnergiLab er i 2016 etablert ved Geofysisk institutt som en tverrfaglig møteplass for energiforskere og studenter ved UiB og våre samarbeidsinstitusjoner i regionen, der formålet er økt samarbeid om forskning, utdanning og innovasjon. UiB har avtaler med Statoil (Akademiaavtalen) og BKK som bidrar til aktiviteter innen hele bredden av vår energiforskning.

Fakultetet mobiliserer til neste SFI-utlysning og har dialog med instituttsektoren (CMR, Uni Research og HI), næringslivsklyngene (GCE Subsea, NCE Seafood Innovation og NCE Maritime Clean Tech), Hordaland fylkeskommune og BTO, i samarbeid med FA. Utvalgte fagmiljø vil bli fulgt opp frem mot forventet skisefrist høsten 2018. Medisinsk teknologi og etablering av et partikkelterapisenter ved HUS er sentralt i samarbeidet mot MOF og HUS. PET-senteret innebærer samarbeid innen kjemi, avbildning og medisin, og i 2016 ble Senter for medisinsk visualisering etablert i samarbeid mellom HUS og UiB. Bioinformatikk er et viktig samarbeidsområde mot MOF som nå følges opp gjennom en større satsing på CBU finansiert av BFS og UiB. CBU har også en viktig rolle som nasjonal node for ELIXIR og som koordinator for noden «Competence & Infrastructure» i det nasjonale prosjektet Digitalt Liv. Den etablerte NMR plattformen vil, sammen med CBU, bidra til å styrke vår satsning innen livsvitenskap. I tillegg til profilmrådene har fakultetet følgende strategiske utviklingsområder: (i) molekylær livsvitenskap, inkludert bioinformatikk, (ii) teknologi, inkludert IKT og medisinsk teknologi, (iii) nanovitenskap og (iv) lærerutdanning og fagdidaktikk. Vi samarbeider med Simula Research Laboratory om datasikkerhet og har etablert simula@uib. Innen nanovitenskap er det et gryende tverrfakultært samarbeid gjennom NanoBergen som inkluderer fagmiljø ved MN og MOF.

Internasjonalisering er integrert i all vår faglige aktivitet. I rekrutterings- og forskerstillinger rekrutteres 70% internasjonalt, og over 70% av alle publikasjoner har internasjonale medforfattere. Fakultetet har i 2016 styrket samarbeidet med Japan, i samarbeid med UiBs kontor i Tokyo. To av fakultetets INTPART prosjekt omhandler samarbeid med japanske institusjoner.

4. Tiltak for økt publisering

Instituttene har vedvarende fokus på publisering ettersom publisering i anerkjente internasjonale tidsskrift er et kvalitetsstempel som også øker konkurransevnen om eksterne midler.

5. Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger

I fakultetets strategi for 2016-2022 er vekst i ekstern finansiering et viktig mål, og EU-andelen spesielt. Fakultetet har en seniorrådgiver innen forskningsadministrasjon, og finansierer en rådgiver ved FA, og som blant annet deltar i et forskningsadministrativt nettverk med medlemmer fra alle instituttene. Samarbeidet med sentralt BOA team og Brusselkontoret er viktig for BOA-støtten ved fakultetet. Det holdes informasjonsmøter om Horisont 2020 i samarbeid med FA. Etablering av sentrale LCP'er har vært positivt for mobiliseringsarbeidet. Deltakelse i europeiske forsknings- og teknologinettverk er viktig, og fakultetet er bl.a. medlem i EERA Joint Program innen geotermi. Vi følger også opp UiBs deltakelse i nettverk som EUA-SET, og deltar blant annet i Forskningsrådets nasjonale referansegrupper for energi knyttet til SET-planen og Horisont2020 og referansegruppen for SC2 og LEIT Biotech i Horisont2020.

Forskningsmelding 2016

Som ledd i oppfølgingen av UiBs strategiplan for 2016-2022, har Det medisinsk-odontologiske fakultet utarbeidet fem nye handlingsplaner i 2016; handlingsplan for utdanning, handlingsplan for forskning og forskningsinfrastruktur, handlingsplan for forskerutdanning, handlingsplan for utdanning og handlingsplan for kommunikasjon og formidling. <http://www.uib.no/mofa/66704/handlingsplaner>.

Oppfølginger av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2016 og planer og prioriteringer for 2017.

Prioriterte områder har vært å stimulere til flere og bedre vitenskapelige publikasjoner, økt rekruttering (innstegsstillinger), stimulere til interdisiplinær forskning bl.a. med tverrfakultær satsing innen bioinformatikk og medisinsk visualisering, og øke eksternt finansiering gjennom økt internasjonalisering. Videre jobbes det med gode rutiner for innmelding og behandling av prosjekter som håndterer personopplysninger, blant annet gjennom oppdaterte nettsider med god informasjon, samt at det gis opplæring og utarbeides gode rutinebeskrivelser. Det har vært stor pågang for å ta i bruk forskningsserveren SAFE som lagringsenhet.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Fakultetet har mange samarbeidspartnere, og prioriterer deltakelse i store forskningsprogram med lokal, nasjonal og internasjonal deltakelse. Fakultetet stimulerer til dette gjennom egenandeler og forskningsrådgiving. Det legges videre vekt på godt tverrfaglig samarbeid mellom instituttene, og også på tvers av fakulteter. Bergen Forskningsstiftelse har vært en viktig bidragsyter.

Fakultetet har et tett samarbeid med Helse Bergen, kommunehelsetjenesten og den offentlige tannhelsetjenesten. Samarbeid om felles infrastruktur, nasjonalt og lokalt, bidrar også til økt forskningssamarbeid, og her er andre fakulteter ved UiB, helseforetak og Folkehelseinstituttet særlig viktige. I tillegg har fakultetet sterke tradisjoner for samarbeid nasjonalt og internasjonalt. Samarbeidet med lav- og middelinntektsland står sterkt, særlig på Institutt for global helse og samfunnsmedisin og Institutt for klinisk odontologi.

De to SFF-ene som er koordinert ved fakultetet, Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health (CISMAC) og Centre for Cancer Biomarkers (CCBIO), har begge en rekke partnere i inn- og utland, og samarbeidet med disse er godt og tett. Begge SFF-ene forbereder midtveisevaluering, som vil ha betydning for innvilgelse av finansiering i ytterligere 5 år. CCBIO opprettet i 2016 en ny forskerskole i samarbeid med Harvard University.

Fakultetet har særlig strategisk fokus på å styrke innovasjon i forskningen. Samarbeidet med BTO er styrket, og fakultetet har flere nærings-ph.d.-kandidater. Videre har K2 etablert fast dag 2 ganger i måneden hvor BTO-representant sitter på K2 og går gjennom forskningsporteføljene med tanke på innovasjonspotensiale. I samarbeid med Høyskolen på Vestlandet og Haukeland Universitetssykehus er det initiert et arbeid for å styrke studentdrevet innovasjon.

Instituttene fikk mange og gode tilslag på søknader i 2016 både fra NFR og EU, noe som vil bidra til økt internasjonalisering og styrket samarbeid.

Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging.

Instituttene jobber med å styrke forskergruppeledelsen gjennom strategiseminar, og jevnlig strategiske drøftinger i ledergruppen. Mer strukturert prosjektadministrasjon og bedre verktøy for økonomistyring inngår også i dette arbeidet. Det er et mål at alle forskere skal være knyttet til en forskergruppe, eventuelt at de minste forskergruppene skal inngå i større forskergrupper. Noen institutter har i 2016 utarbeidet ny strategiplan for forskning.

Utviklingsprogram for postdoktorer startet i 2016 med tilbud om deltakelse i veilederseminar og studietur til Brussel. Dette videreføres i 2017.

Helsecampus Årstadvollen - det arbeides med å opprette et faglig forum som skal jobbe tverrinstitusjonelt med å arrangere faglige samlinger frem mot ferdigstillingen av HCA som allerede nå å utvikle og øke det tverrfaglige samarbeidet.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte), samt oppfølging av fagevalueringer fra 2016.

Alle institutter deltar i tverrfaglige satsinger. Fagmiljøer ved fakultetet koordinerer SFF-ene CISMAC og CCBIO, og er partnere i NORMENT. Det er etablert fire KG Jebsen sentre for henholdsvis, diabetes, nevropsykiatriske lidelser, hjernesvulst og autoimmune binyresykdommer, og et ERC prosjekt (advanced grant) innen diabetes og fedmeforskning. Fakultetet har dessuten flere andre tverrfaglige sentre; Senter for internasjonal helse, Senter for alders og sykehjemsmedisin, Senter for farmasi og Broegelmanns Forskningslaboratorium. Sammen med Haukeland Universitetssykehus er en i ferd med å etablere en topp moderne biobank og deltar dessuten i Senter for medisinsk visualisering. Etableringen av et senter for ernæring ble også fullført i 2016,

Instituttene ønsker å stimulere til bruk av ulike tverr- og flerfaglige arenaer med rullende ansvar blant instituttene gruppeledere for innhold og form. Videre stimuleres det til å styrke interdisiplinært samarbeid på tvers av instituttene og fakultetene, gjennom sampublisering og doktorgradsveiledning. Prioriterte områder er klinisk forskning i samarbeid med laboratoriebasert forskning inkludert bruk av kjernefasiliteter, registerbasert forskning med bruk av nasjonale og regionale helseregistre, samt bildebasert forskning.

Prioriterte investeringer i forskningsinfrastruktur (oppgraderinger/nyinvesteringer) og tiltak for optimalisert utnyttelse og tilgjengeliggjøring av infrastrukturer for interne og eksterne brukere

Fakultetet har organisert sine fellesressurser for infrastruktur i til sammen åtte kjernefasiliteter, som er plassert på instituttene, men tilgjengelige for eksterne brukere. Den nyeste er Forskningsenhet for helseundersøkelser hvor daglig leder ble tilsatt i 2016. De fleste plattformene har nå fått på plass systemer for bestilling og brukerbetaling. Fakultetet har mye tung infrastruktur som jevnlig må oppgraderes eller skiftes ut. **Det planlegges en større oppgradering av Dyreavdelingen i 2017.** Opprettelse av flere enheter er under vurdering.

Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon2020 og annen ekstern finansiert virksomhet

Fakultetet har i flere år jobbet strategisk og målrettet for å øke søknadsaktiviteten til eksterne kilder. Dette har resultert i god uttelling både fra NFR, Samarbeidsorganet, EU, forskningsstiftelsene og andre eksterne finansieringskilder. Fakultetet hadde i 2016 to egne forskningsrådgiverstillinger. Fra 2017 økes dette til tre. Forskningsrådgiverne arbeider direkte med forskerne for å mobilisere til økt søknadsaktivitet og høyere kvalitet på de søknadene som sendes, og tilbakemeldingene fra instituttene er at dette tiltaket fungerer godt. Videre har UiB sin kontaktperson i Brussel vært flittig benyttet både av fakultetet og av instituttene.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Flere institutter melder om jevnt god produksjon. Det stimuleres til å ta ut forskningstermin, og flere institutter peker på at økt forskermobilitet er med på å tilrettelegge for flere og bedre publikasjoner. Flere institutt har lagt stor vekt på publiseringsaktivitet ved rekruttering til vitenskapelige stillinger. Andre tiltak inkluderer tildeling av smådriftsmidler basert på resultater.

FORSKNINGSMELDING 2016

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

April 2017

Bakgrunn

Forskningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av forskningsaktiviteten i 2016. Fakultetets strategiplan 2016-2022 har som visjon *kunnskap som former samfunnet*. Vår målsetting er å fremme nyskapende og internasjonalt anerkjent forskning og utdanning som legger viktige premisser i analyse og utforming av samfunnet.

Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid

Det samfunnsvitenskapelige fakultet vektlegger sterke fagmiljøer med solid disiplinforankring som forutsetning for faglig bredde og kvalitet. Samtidig inngår forskningen ved fakultetet i ulike fler- og tverrfaglige initiativer, og det er en rekke eksempler på tverrfaglig samarbeid mellom instituttene og med fagmiljøer utenfor fakultetet.

Den tverrfaglige utdannings- og forskningssatsingen i Media City Bergen (MCB) blir meget viktig for fakultetet fremover. Ambisjonen er at MCB skal utvikle tverrfaglig forskning i skjæringspunktet mellom medie- og informasjonsvitenskap, og fagområder innen samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teknologifag. MCB vil også bidra til økt samarbeid med medie- og teknologibransjen.

[Digital Social Science Core Facility](#) (DIGSSCORE) er en nyskapende kjernefasilitet for digital samfunnsvitenskapelig forskning som omfatter *Medborgerpanelet* og *Medborgerlaben*. DIGSSCORE gir unike muligheter nyskapende forskning om samfunn, opinion og politikk. Hovedformålet med DIGSSCORE er å utnytte mulighetene som digitaliseringen av samfunnet skaper til å generere data som gir ny og viktig kunnskap om de store samfunnsutfordringene. Hovedsatsingene i dag er på (1) migrasjon, ekstremisme og menneskerettigheter; (2) klima og miljø; (3) tillit og deltagelse; (4) grunnforskning innen adferdsfeltet; (5) samfunnshelse.

Innen feltet klima og energiomstilling er aktiviteten sterkt økende og fakultetet ønsker å ta en ledende rolle innen denne satsingen ved UiB. Aktiviteten er kraftig styrket gjennom etableringen av *Senter for klima og energiomstilling* (Centre for Climate and Energy Transformation, CET). Senterets fokus er å utvikle og fremme tverrfaglig forskning på strategier, virkemiddel og veivalg for klima og energiomstilling i samfunnet – 'pathways'.

Fakultetet har et sterkt miljø knyttet til velferds- og trygdeforskning. Institutt for økonomi har en uttalt satsing innen området 'velferd, arbeidsliv og migrasjon'. I 2016 har en forskergruppe ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og en forskergruppe ved Institutt for sammenliknende politikk utviklet et samarbeid innenfor området utviklingsforskning. Migrasjonsforskningen ved UiB ved UiB foregår i stor grad gjennom det tverrfaglige IMER-nettverket er koordinert av en ansatt ved Sosiologisk institutt. Det nylig avsluttede EU-finansierte prosjektet [European Consortium for Pacific Studies](#) (ECOPAS) ved Institutt for sosialantropologi er et godt eksempel på tverrfaglig forskning som også omfatter fagdisipliner utenfor fakultetet. Ved Institutt for sosialantropologi har ansettelsen av Don Kalb og oppstart av hans prosjekt *Frontiers* hatt høy prioritert for å styrke den faglige aktiviteten. ERC Advanced Grant prosjektet [Egalitarianism: Forms, Processes, Comparisons](#) (Bruce Kapferer) ved Institutt for sosialantropologi er et godt eksempel på et prosjekt med en bred tilnærming til et viktig forskningsspørsmål.

I 2016 og 2017 har det vært utført et omfattende arbeid med Forskningsrådets evalueringer av humanistisk forskning (HUMEVAL) og samfunnsvitenskapelig forskning (SAMEVAL). Medievitenskap ved Institutt for informasjons- og medievitenskap leverte materiale til HUMEVAL i 2016. De seks andre instituttene leverte materiale til SAMEVAL i februar og mars 2017 og rapporten for denne evalueringen vil komme i 2018.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering

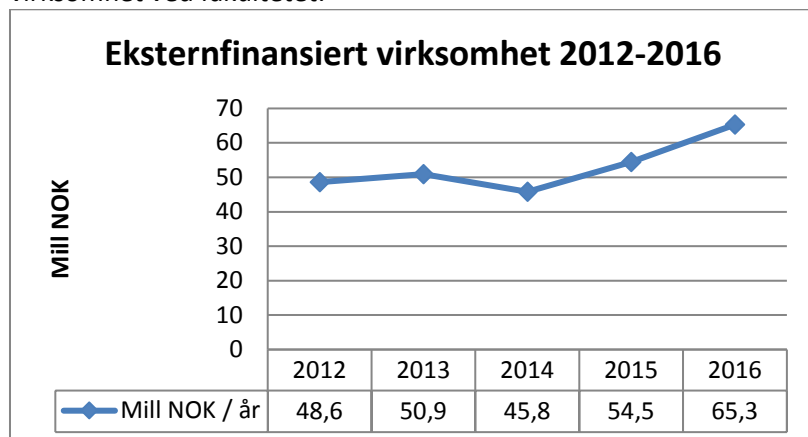
Viktige nasjonale eksterne samarbeidspartnere er Uni Research Rokkansenteret, Institutt for samfunnsforskning (ISF) og Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF). Fagmiljøer ved fakultetet har også et tett samarbeid med Chr. Michelsens Institutt (CMI), bl.a gjennom oppbyggingen av [Centre on Law and Social Transformation](#) som ser på jus og domstoler som redskaper for sosial endring. Den nylig tildelte SFF *Centre for Experimental Research on Fairness, Inequality, and Rationality* (FAIR) til Norges Handelshøyskole (NHH) omfatter samarbeid med fagmiljø ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Gjennom *Bergen Center for Competition Law and Economics* (BECLE) er det etablert et nært faglig samarbeid med NHH og Det juridiske fakultet innen konkurransepolitikk, så vel som samarbeid med Konkurransetilsynet. Institutt for økonomi deltar i SFF CC BIO i samarbeid med Det medisinsk-odontologiske fakultet og Haukeland universitetssykehus. *Media City Bergen* er en slagkraftig internasjonal satsing på forskning og innovasjon innen medie-, kultur- og teknologi med stor grad av samarbeid med mediesektoren. Sosiologisk institutt er involvert i *Kunnskapskommunen Helse Omsorg Bergen* som er et formalisert samarbeid om forskning, innovasjon og utdanning i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har som mål at fagmiljøene skal samarbeide med anerkjente forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Professor II-ordningen er et viktig tiltak for å bygge godt samarbeid med internasjonalt ledende fagmiljø. Internasjonalt samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet foregår innenfor rammene av [UiBs handlingsplan for internasjonalisering](#) gjennom vårt fokus på globale utfordringer og intensjonen om å bygge fagmiljøer som er attraktive for internasjonale forskere. Alle instituttene rapporterer om omfattende samarbeid med forskningsinstitusjoner i inn- og utland.

Institutt for sammenliknende politikk har faglig ansatte fra 10 land og er vårt institutt med størst internasjonal rekruttering til stillinger. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap har i 2016 hatt stor suksess med å vinne prestisjetunge tildelinger fra Horizon 2020, og dette viser omfattende internasjonalt samarbeid.

Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger

Fakultetet oppnådde kr 65,3 mill. i eksterntfinansiert aktivitet mot et mål på kr. 63 mill. i 2016. Inntektene fra Norges forskningsråd var kr 36,7 mill, EU kr 7,4 mill, annen bidragsforskning kr 15,8 mill og oppdrag kr 5,4 mill. I perioden 2012-2016 har det vært en tydelig økning av eksterntfinansiert virksomhet ved fakultetet:

Miljøene ved fakultetet har et spesielt fokus på å sende søknader til European Research Council (ERC). I 2016 ble det sendt en søknad til ERC Consolidator Grant som fikk tildeling. Det ble sendt en søknad til ERC Advanced Grant som dessverre ikke gikk videre til andre runde i søknadsbehandlingen. Det ble sendt tre søknader til ERC Starting Grant, og av disse gikk to videre til andre runde i søknadsbehandlingen (Institutt for økonomi og Institutt for sosialantropologi). I 2015 startet fakultetet arbeid med å identifisere aktuelle ERC Starting Grant kandidater med sikte på søknader om to-tre år og dette arbeidet videreføres.

I 2016 ble Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap tildelt to store prosjekter i Horizon 2020. I februar 2016 ble det søknaden *Transforming into Open, Innovative and Collaborative Governments* (TROPICO) sendt til en utlysning i Societal challenge delen av Horizon 2020. Søknaden fikk god evaluering, men ble plassert på venteliste. Høsten 2016 ble ytterligere midler gjort tilgjengelig og prosjektet fikk tildeling. Høsten 2016 fikk Marit Skivenes, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ERC Consolidator Grant tildeling til prosjektet *Discretion and the child's best interests in child protection* (DISCRETION).

Fleire institutter er partnere i ulike prosjekter under Horizon 2020. Institutt for informasjons- og medievitenskap fikk i 2016 tildeling som partner på en Innovation Action under *Industrial leadership* i Horizon 2020 med prosjektet *Innovative Journalism: Enhanced Creativity Tools* (INJECT) som ledes av Cass Business School i London og inkluderer tre norske lokalaviser. I 2016 fikk Institutt for geografi (Systemdynamikk) tildeling som partner i prosjektet *SURE Farm*. Institutt for geografi er også partner i prosjektet *ECOPOTENTIAL* og Institutt for økonomi er partner i prosjektet *SELFIE*. Institutt for sosialantropologi har en post. doc stilling gjennom Marie Skłodowska-Curie actions (MSCA).

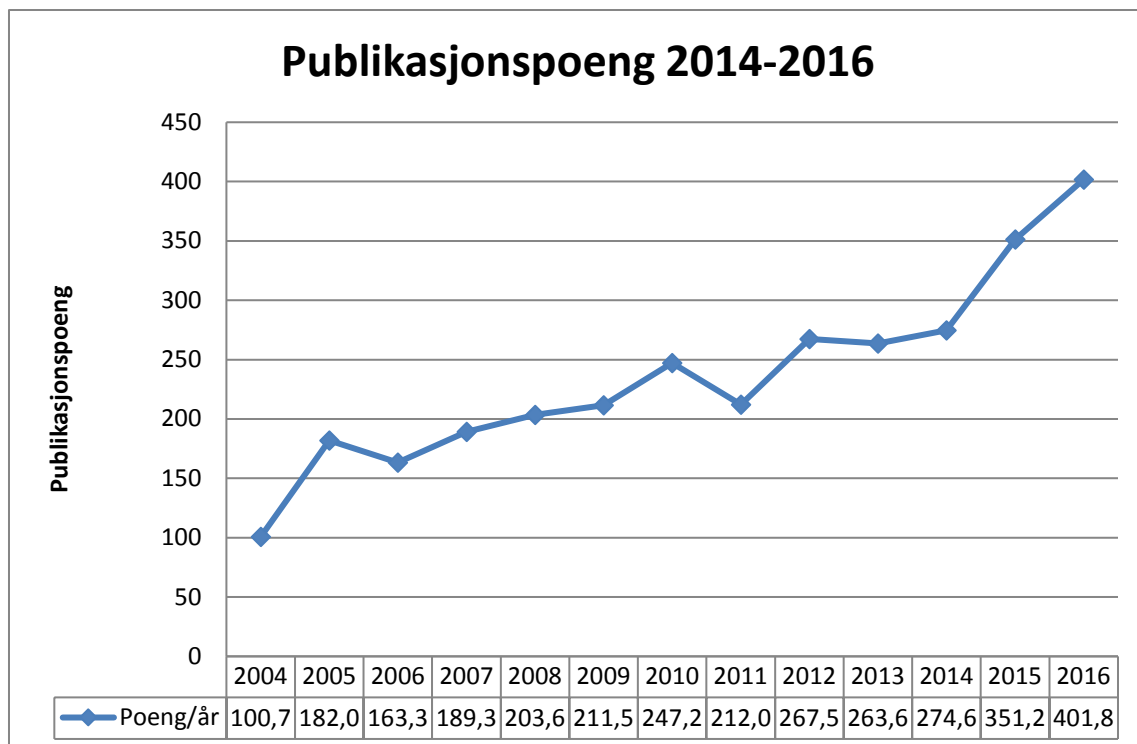
Institutt for sammenliknende politikk har ansatte som deltar som evaluatorene i søknadsbedømming i Horizon 2020. Forskere ved Institutt for sammenliknende politikk har gitt innspill til forberedende dokumenter og utlysningstekster i Societal challenge 6 *Europe in a changing world - Inclusive, innovative and reflective societies* for perioden 2018-2020, og har besøkt UiBs Brusselkontor for å treffe nøkkelpersoner og for oppfølging og strategisk læring. Det samfunnsvitenskapelige fakultet arbeider strategisk mot [European Alliance for the Social Sciences and the Humanities](#) (EASSH) og i forhold til å komme med innspill til fremtidige rammeprogram i EU-finansiert forskning. Fakultetet arbeider aktivt innen alle innsatsområdene i [UiBs handlingsplan for EU-finansierte satsninger](#).

Andre viktige tildelinger i 2016 omfatter tildeling av Bergens forskningsstiftelse (BFS) sitt rekrutteringsstipend til Yvette Peters, Institutt for sammenliknende politikk til prosjektet *The Politics of Inequality. How Representative Democracy (Mal-)Functions in Europe*.

I 2016 ble det sendt søknader til en rekke ulike utlysninger fra Norges forskningsråd. Av dette er 9 søknader til FRIPRO (3 forskerprosjekt og 6 unge forskertalenter). Susanne Bygnes, Sosiologisk institutt oppnådd et FRIPRO prosjekt under kategorien *Unge forskertalenter* og Lise Rakner, Institutt for sammenliknende politikk fikk tildeling til et FRIPRO forskerprosjekt. Institutt for informasjons- og medievitenskap er vertskap for FRIPRO Toppforsk-prosjektet *The Immigration Issue in Scandinavian Public Spheres 1970-2015* som ledes av Jostein Gripsrud.

Tiltak for økt publisering

Fakultetets publikasjonsaktivitet har hatt en betydelig vekst etter 2004.

Tall for 2016 er foreløpige tall. Fra 2015 ble det innført en ny beregningsmåte for publikasjonspoeng som gjør det vanskelig å sammenligne med tidligere år.

Antall publikasjoner vil variere fra år til år. Foreløpige beregninger for 2016 viser en solid økning fra 2015 totalt sett, men med variasjon mellom instituttene. Fra 2015 til 2016 er det økning ved Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for informasjons- og medievitenskap, Institutt for sosialantropologi og Institutt for geografi. Ved Sosiologisk institutt, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for økonomi er det nedgang, men dette er innenfor rammen av naturlige variasjoner fra år til år. Instituttene vektlegger betydning av publisering i gode og relevante kanaler og det arbeides aktivt for å stimulere til publisering. Flere av instituttene har lokale incentivordninger for publisering.

FORSKNINGSMELDING 2016

DET JURIDISKE FAKULTET

Fakultetets nye strategiplan (2016-2022) ligger tett opp til satsingene i den sentrale strategiplanen for UiB, «Hav, liv, samfunn». Innenfor de tematiske satsingsområdene har fakultetet betydelig kompetanse knyttet til marin forskning, klima og energiomstilling, samt globale samfunnsutfordringer (natur-/ressursforvaltning, folkerett, menneskerettigheter, migrasjonsrett m.m.). Disse miljøene har et utstrakt nettverk både nasjonalt og internasjonalt, og med tverrfaglig profil.

En annen faglig prioritering for fakultetet er *Senter for konkurransepolitikk* (BECCL - Bergen Center for Competition Law and Economics). Senteret er et samarbeid mellom Institutt for økonomi (UiB), NHH og Det juridiske fakultet, med tette faglige kontakter til Konkurransetilsynet, SNF, CMI og UiO. Senteret ble evaluert av UiB 2015 og besluttet videreført i den neste femårsperioden.

Med forankring blant annet i rettskultur og retts historie, har det såkalte *Landslovsprosjektet* 2014-2024 som overordnet mål å utforske Kong Magnus VI Landslov av 1274 for å gi ny kunnskap og nye perspektiv til denne. Prosjektet er flerfaglig med forankring i filologi, arkeologi, historie, filosofi, statsrett og retts historie. En sentral samarbeidspartner i dette prosjektet er Nasjonalbiblioteket. Målet er å videreutvikle prosjektet gjennom økt eksterntfinansiering.

Som en del av fakultetets samfunnsoppdrag, har fakultetet et langsiktig mål om å etablere et forskningsmiljø knyttet til *skatterett*. Dette er et rettsområde av vital samfunnsmessig betydning, og det er presserende behov for å bygge opp et akademisk fagmiljø. Fakultetet har startet oppbyggingen av et skatterettsmiljø gjennom rekrutteringsstillinger og en professor II-stilling. Den ene av rekrutteringsstillingene er finansiert over ordningen offentlig sektor ph.d. (samarbeid med Skatt vest), den første stillingen ved UiB med denne type finansieringsordning. I tillegg vil fakultetets satsinger innen strafferett, konkurranserett og formuerett fra foregående strategiperiode også ha de nødvendige rammevilkårene for videre utvikling.

Fakultetet har som mål å øke eksterntfinansieringen, tverrfaglig samarbeid og samarbeid med andre aktører i rettslivet. Som et ledd i å mobilisere forskningsmiljøene internt, driver fakultetet målrettet informasjon om aktuelle utlysinger og tilbud om administrativ spisskompetanse, og det er innført insentiver for forskere som søker om eksterne midler. Disse tiltakene er i ferd med å vise til resultater i form av økt søknadsaktivitet. For øvrig har de tre juridiske fakultetene i Norge arbeidet systematisk med å få opprettet et nytt program i Forskningsrådet der rettsvitenskapelige tema vil få større oppmerksomhet. Programmet har som foreløpig tittel «Retts transformasjoner - RETTSTRANS»). Det er ikke avklart når et slikt program vil bli iverksatt.

2. PRIORITERT FORSKNINGSSAMARBEID MED ANDRE FORSKNINGSinSTITUSJONER OG SAMFUNNS- OG NÆRINGS LIV. OPPFØLGING AV HANDLINGSPLAN FOR INTERNASJONALISERING

2.1 Samarbeid med andre forskningsinstitusjoner, samfunns- og næringsliv

Generelt sett driver fakultetet et utstrakt samarbeid med andre forskningsinstitusjoner, primært i Norden og Europa, men også Nord-Amerika og i mindre utstrekning også Midtøsten og Sør-Afrika (de to sistnevnte, primært gjennom eksterntfinansierte prosjekter).

I forlengelsen av det etablerte samarbeidet med Kina og India på utdanningssiden (bl.a. gjennom midler fra SIU), har fakultetet planer om å styrke forskningssamarbeidet med disse gjennom forskerutveksling og felles forskningsprosjekter. Blant annet arbeider fakultetet med å etablere et kinesisk-europeisk forskningsprosjekt om rettssikkerhet og uavhengige domstoler. I samarbeidet med Kina, ønsker fakultetet å tilby kortere seminar om aktuelle rettslige problemstillinger for næringslivsaktører som har eller planlegger aktivitet i Kina. Fakultetet var også pådriver bak det nylig etablerte Norwegian China Law Centre ved UiB. Det juridiske fakultet skal koordinere senterets virksomhet.

Hva angår samarbeid med øvrige institusjoner, har fakultetet et prioritert samarbeid blant annet med Skatt vest (jf skatteretts satsingen) og Konkurransetilsynet (jf konkurranseretts satsingen og BECCLE). Innen strafferett og straffeprosess prioriteres samarbeid med sentrale aktører i strafferettspleien, som Riksadvokaten, Justis- og beredskapsdepartementet og Kriminalomsorgen. Utenom de nevnte eksemplene er det et tett samarbeid med ulike brukere av forskningsresultatene som kommunal og fylkeskommunal forvaltning, direktorat, EFTA, samt Den norske Advokatforening både på nasjonalt og på lokalt nivå.

2.2 Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering

Fakultetets arbeid med å synliggjøre og motivere til bruk av UiBs Brussel-kontor er omtalt under punkt 3 under. Fakultetet driver også målrettet informasjon om UiBs internasjonale nettverk og oppfordrer til å bruke disse. WUN er

særlig aktuelt som kilde til ekstern finansiering for fakultetet med tanke på det utvidete samarbeidet med Kina ettersom blant andre Renmin-universitetet nå er blitt medlem av WUN (jf *delmål A1*).

Ph.d.-kandidatene og postdoktorene blir oppfordret til utenlandsopphold, og fakultetet har satt av midler til kortere opphold (jf. *delmål A4*). De fleste av fakultetets ph.d.-kandidater og postdoktorer gjennomfører et utenlandsopphold, men kun de færreste av utenlandsoppholdene har en varighet på 2 måneder eller mer. Enkelte av ph.d.-kandidatene har imidlertid benyttet seg av Forskningsrådets ordning for utenlandsstipend (3 – 12 måneder), gitt at kandidatene er en del av et Forskningsrådsprosjekt.

Gjennom forskernes internasjonale nettverk har fakultetet rekruttert flere av de beste forskerne fra den internasjonale arenaen, primært i form av gjesteforskere og professor II-stillinger. I undervisningssammenheng er det imidlertid en utfordring å rekruttere internasjonalt grunnet manglende kunnskap om den nordiske/norske konteksten for rettsvitenskapen (jf. *delmål B1*).

Fakultetet arbeider med å styrke de engelskspråklige nettsidene. Generell informasjon rettet blant annet mot ph.d.-kandidater og gjesteforskere er kommet på plass, og engelskspråklige nettsider for forskergrupper og forskningsprosjekt vil bli styrket i innværende år (jf *delmål A5*).

Målsetningen om 80 % publisering passer ikke for fakultetet. Fagets forankring i det norske rettssystemet og fagets betydning for det norske rettslivet gjør at norske rettsforskere ikke kommer til, og heller ikke bør publisere så mye som 80 % av faglitteraturen på engelsk. Dette har også UiB gitt sin aksept for. For fakultetet er det likevel viktig at våre forskere når ut til et internasjonalt publikum og tar del i den internasjonale faglige diskursen. Derfor er man ved fakultetet opptatt av det publiseres på engelsk, og at publiseringen skjer i velrenomerte tidsskrift og forlag.

Fakultetsledelsen ser opplegget med at ph.d.-kandidater presenterer sine prosjekt på engelsk for et internasjonal publikum ikke bare som en trening i muntlig presentasjon, men også som en motivasjon for senere å publisere på engelsk. I tillegg skapes grobunn for gode internasjonale forskernettverk. Det er satt av ressurser til språkvask av artikler eller avhandlinger som skrives på engelsk (jf *delmål A2*).

3. OPPFØLGING AV HANDLINGSPLAN FOR EU-FINANSIERTE SATSNINGER

Fakultetet har nylig startet arbeidet med å mobilisere ansatte til å registrere seg som evaluatore i EUs søknadsbedømming. Per i dag er det ingen registrerte evaluatore fra fakultetet, men målet er å få på plass minst to evaluatore i løpet av 2017 (jf *delmål A2*).

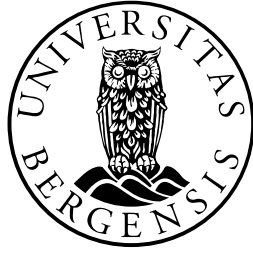
I nært samarbeid med UiBs sentrale BOA-team, har fakultetet økt fokus på å identifisere aktuelle forskningsmiljø og mobilisere disse til å søke EU-midler. Gjenbruk av søknader er også høyt prioritert. Fakultetet har for tiden ingen EU-finansierte prosjekter, men deltok som partner i to søknader under «Societal Challenges» (forskingsprosjekt) i 2016 (én fikk avslag, mens den andre er under behandling) (jf *delmål B1*). Målet er å delta i minst én EU-søknad i 2017. Videre har fakultetet startet arbeidet med en langsiktig rekruttering av kandidater til ERC Grants. Den første søknaden (ERC StG) vil bli sendt i 2017 (jf *delmål B2*).

I samarbeid med det sentrale BOA-teamet arbeider fakultetet med å synliggjøre og motivere til å bruke Brussel-kontoret. Foreløpig har ingen benyttet seg av tilbudet, men tilbudet har vekket en viss interesse blant forskerne (jf *delmål C2*).

Arbeidet med å synliggjøre ledende forskningsmiljø ved fakultetet vil intensiveres i løpet av 2017. Fakultetet har nylig ansatt en egen formidlingsrådgiver, og det er dessuten avsatt en stillingsressurs ved KA som skal støtte fakultetet i dette arbeidet (jf *delmål C3*).

4. TILTAK FOR ØKT PUBLISERING

Det er ikke iverksatt særskilte nye tiltak i 2016 for å styrke den vitenskapelige publiseringen ved fakultetet, men nivået for ressurser avsatt til vitenskapelige assistenter og midler til språkvask er opprettholdt. Det er en implisitt forventning om at alle i den vitenskapelige staben over tid skal og bør bidra i den rettsvitenskapelige diskursen ved å publisere artikler i fagfelleverderte tidsskrifter, antologier og monografier. For publisering på engelsk og andre ikke-skandinaviske språk, stiller fakultetet opp med nødvendig språkvask.

UNIVERSITETET I BERGEN

Det psykologiske fakultet

Forskningsmelding 2016

Det psykologiske fakultet har en bred tematisk profil som gir muligheter for samarbeid og innovasjon på tvers av interne og eksterne fagmiljø. Fakultetets forskning bygger på idealet om høy etisk standard og fremragende nyskaping og kvalitet i møtet med nasjonale og globale samfunnsutfordringer.

Fakultetets sentrale forskningsområder er basal- og anvendt forskning innenfor psykologi, folkehelse, barnevern, logopedi, pedagogikk og utdanningsvitenskap, samt global- og utviklingsrelatert forskning. I tråd med UiBs strategiplan fokuseres det i tillegg på klima- og miljøforskning, marin/maritim forskning, samt forebyggende helsearbeid og primærhelsetjeneste som del av helseklynngsatsningen.

Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid

I tråd med våre prioriteringer, har vi uttalt fokus på å søke eksterne forskningsmidler, styrke internasjonal publisering og en rekruttering av flere fast vitenskapelige ansatte. I meldingsåret har fakultetet fortsatt å stimulere til søknadsaktivitet og tverrfaglig samarbeid, lagt til rette for utvikling av god forskningsledelse og styrket våre forskningsmiljø inn mot det internasjonale toppsjiktet. Det nasjonale programmet for yngre forskningsledere (YFL) initiert av og koordinert fra vårt fakultet, er en viktig del av vår langsiktige satsning på kvalitet i forskning. Fakultetet kan vise til nær 50 prosent kvinneandel i professorstaben I fakultetets arbeid for å videreutvikle våre egne fagområder gjennom samarbeid, har vi blitt en tydelig aktør innenfor den planlagte Helseklyngen ved Universitetet i Bergen. Tett integrasjon mellom praksisfelt og forskning/utdanning anser vi som en sentral felles arena for studenter og ansatte i forskningsinstitusjoner og kommunehelsetjenesten, og på tvers av utdanningsløp. Det psykologiske fakultet har over flere år bygget opp en laboratorievirksomhet knyttet til hjerneavbildning, kognitive funksjoner, søvnregistrering og sosialpsykologiske eksperimenter. Forskningsaktiviteten styrkes gjennom økt bruk av forskningsinfrastruktur. Våre fagmiljø søker om nasjonale midler knyttet til infrastruktur, men vi ønsker å synliggjøre et behov for at også UiB avsetter øremerkede midler (1-5 mill.) til forskningsinfrastruktur.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv – lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering

Vi har over flere år hatt et sterkt fokus på strategisk forskningsledelse. Det psykologiske fakultet har i samarbeid med psykologimiljøene ved UiT, NTNU og UiO videreført det nasjonale lederutviklingsprogrammet for yngre forskningsledere (YFL) som startet i 2013. Vi registrerer at denne satsningen styrker kullenes utvikling av gode forskningsnettverk og prosjekter som når opp i konkurransen om eksterne forskningsmidler. I inneværende år planlegger vi en tur til Brussel-kontoret for fakultetets YFL-deltakere. Det psykologiske fakultet har langsiktig samarbeid med andre fakulteter ved UiB, samfunns- og næringsliv i regionen og andre universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter både nasjonalt og internasjonalt. Fakultetet har samarbeid med alle helseforetakene i Helse Vest gjennom gjensidig forpliktende avtaler. Flere av våre forskningsmiljø har også samarbeid forankret i intensjonsavtaler med flere tilgrensende helseinstitusjoner. Videre har vi i meldingsåret etablert samarbeidsavtaler knyttet til forskningssamarbeid med Bergen kommune, herunder et offentlig ph.d. -prosjekt. Ett av våre fagmiljø er også i prosess med å utrede mulighetene for et regionalt samarbeid knyttet til forskerutdanning basert på eksisterende forskningssamarbeid mellom våre fagmiljø. Våre fagmiljø driver forskning med relevans for klinikk, forebyggende helsearbeid, skole og næringsliv.

Som en oppfølging av Handlingsplan for internasjonalisering har vi avsatt søkbare midler rettet mot utenlandsopphold for stipendiater og postdoktorer.

Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger

Det psykologiske fakultet vektlegger i sin nye strategiplan (2016-2022) at «en vesentlig del av fakultetets forskning skal basere seg på ekstern finansiering. Omfanget av internasjonale finansieringskilder skal øke, særlig EU-finansiering gjennom Horisont 2020. Det er en målsetting å øke eksterne inntekter (BOA) fra dagens 15% til 20% av totalbudsjettet innen utgangen av perioden». Fakultetet vil også legge til rette «for forskningsopphold i utlandet, internasjonale gjesteforskere, samarbeidsavtaler og studentutveksling». For å fremme og kvalitetssikre søknadsaktiviteten mot Horisont 2020 og NFR har fakultetet prioritert høy kompetanse på tjenester knyttet til forskningsrådgivning. Fokus er å tilby søknadsstøtte som strekker seg fra gjennomgang av utlysninger sammen med forskere, til administrativ støtte inn mot strategisk utbygging og kvalitetssikring av selve søknadstekst og prosjekter. Fakultetets forsknings-, økonomi-, og personalseksjoner arbeider tett med forskerne, institutt-/senterledelse, dekanat og UiB sentralt for å legge grunnlaget for en best mulig støtteordning. Fakultetet har de siste årene satt av midler i budsjettet til søknadsstøtte, og dette har blitt videreført i 2017. I 2016 har Det psykologiske fakultet bidratt til innsending av 61 søknader til eksterne finansieringskilder (enten som koordinator eller som partner): Horisont 2020 (12 søknader), NFR (35 søknader), andre kilder (14 søknader). Suksessraten varierte mellom 0%, 17% og 50% for de ulike kildene (av antall søknader).

- FRIPRO-Toppforsk (totalt kr. 22,5 mill over fem år): Prosjektleder er Prof. Ståle Einarsen (ISP). Han og samarbeidspartnerne hans har nå mulighet til å forske på temaet *Bullying in the workplace: From mechanisms and moderators to problem treatment*. En ERC-søknad skal utvikles.
- ERC-Advanced Grant til Prof. Kenneth Hugdahl (IBMP; totalt eur. 2,4 mill over fem år). I prosjektet ONOFF er tema *Perception of voices that do not exist: Tracking the temporal signatures of auditory hallucinations*.
- Andre søknader med potensiale for EU-satsning:
 - Midler fra Kunnskapsdepartementet (totalt kr. 23,9 mill over tre år) til et prosjekt om forskning på bedre gjennomføring i videregående skole. Prosjektleder er Prof. Torill Bogsnes Larsen (HEMIL).
 - IKTPLUSS-fyrtårn-søknad (totalt kr. 48 mill over fem år). Prosjektet INTROMAT er ledet av Førstemanuensis Tine Nordgreen (IKP/Helse Bergen) på vegne av Helse Bergen og vil fokusere på å bedre mental helse gjennom bruk av nye teknologier og psykologisk behandling (*INTROducing Mental health through Adaptive Technology*).
 - Midler gjennom Akademiaavtalen til Prof. Gisela Böhm (ISP; totalt kr. 4,6 mill). Prosjektittel er *Pathways to energy transitions* og er et tverrfaglig samarbeid med blant andre Kjersti Fløttum, HF og Eystein Jansen, MatNat.
 - BEDREHELSE-tildeling (totalt kr. 14,1 mill over fire år). Prosjektleder er Prof. Stefan Koelsch (IBMP). Tema er *Effects of music instrument lessons on brain plasticity, mood, and quality of life*.

Tiltak for økt publisering

Fakultetets publikasjonsaktivitet har gått noe ned i 2016 sammenlignet med året før. I 2016 var antallet publikasjonspoeng 219, mens det året før var 248. Publisering på nivå 2 har også gått noe ned fra 2015 til 2016, fra 21 % til 13 %. Sett i et lengre tidsperspektiv vil vi mene at dette også henger sammen med naturlige svingninger fra år til år. Fakultetet vil uansett vil følge denne utviklingen i samarbeid med fagmiljøene. På bakgrunn av nye vitenskapelige nyttilsetninger de siste par årene vil vi imidlertid på sikt forvente en økning.

Forskningsmelding 2016 - Fakultet for kunst, musikk og design (KMD)

Forskningsvirksomheten ved KMD er kjennetegnet av samspill mellom ulike kunnskapsformer og -tradisjoner. I norsk universitetskontekst utgjør fakultetet et stort kunstnerisk fagmiljø. I Norden er KMD ett av to fakultet som samler kunst, musikk og design, det andre er Konstnärliga Fakulteten ved Göteborgs universitet. KMD har en tverrfaglig tilnærming til forskningssamarbeid, mellom fagmiljøene ved fakultetet, med andre fagmiljø ved UiB og med beslektete fagmiljø, nasjonalt og internasjonalt.

Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid

Til grunn for KMDs forskningsprioriteringer i interimfasen, ligger utredningen av fakultetet i 2016. Faglige ambisjoner er slått fast gjennom styrevedtak ved UiB og KHiB:

- Fakultetets hovedformål er utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og formidling innen kunst, design og musikk
- Fakultetet inkluderer ved oppstart fagfeltene utøvende musikk, komposisjon, kunst, design, kuratorpraksis, musikkterapi, musikkvitenskap og PPU for kunstnere, designere og musikere
- Fakultetet starter opp med tre institutter, med stor åpenhet mellom dem
- Etablering av et kunstnerisk ph.d.-program er en forutsetning for opprettelse av fakultetet
- Ambisjonene om tverrfaglige møtesteder innen fakultetet, både når det gjelder studier og forskning, må tas videre i systematisk strategisk arbeid
- Samlokalisering i Møllendal har avgjørende betydning for faglig utvikling
- 1 MNOK av oppstartsbevilgning fra KD øremerkes oppstart av et større tverrfaglig forskningsprosjekt

En serie tverrfaglige seminar for alle ansatte ved KHiB og Griegakademiet har inngått i utredningsarbeidet, og dannet grunnlag for fakultetets faglige egenart.

Strategiprosess

Av hensyn til fakultetets faglige selvråderett har det i utredningsarbeidet vært understreket at det er opp til KMD selv å utarbeide sin egen strategi, med forankring i «Hav, liv, samfunn», UiBs strategi for perioden 2016-2022. KMDs interimstyre fungerer som styringsgruppe for fakultetets innledende strategiarbeid, som vil måtte bli sluttført høsten 2017, etter valg av fakultetsstyre og dekan våren 2017.

Musikk

I 2016 har fagmiljøene ved KMD vektlagt å konsolidere forskningsgrupper og forskningssatsinger. Griegakademiet er i det nye fakultetet i en særstilling med sine sterke forskningsmiljø i musikkterapi og musikkvitenskap. GAMUT, Griegakademiets senter for musikkterapiforskning, kan fremheves som en forskergruppe med stor portefølje og betydelig innflytelse i det internasjonale fagfeltet. I Instituttets arbeid for å fremme tverrfaglig samarbeid og forskningsaktivitet, vektlegges balanse mellom å utvikle sterke disipliner og tverrfaglighet. Instituttet har tre aktive forskergrupper for henholdsvis jazz og improvisasjon, tidligmusikk og norsk musikk. Et prosjekt med utspring i forskergruppen for norsk musikk, "(Un-) settling Sites and Styles: Performers in Search of New Expressive Means", er tildelt 3,7 millioner kroner fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU), etter grundig søknadsarbeid i 2016.

Design

Fagmiljøene i design prioriterer kunnskapsutvikling gjennom prosjekter som undersøker hvordan design kan skape økt livskvalitet og støtte bærekraftig ressursbruk. Tematisk er instituttets forskningsvirksomhet tredelt, samlet under fellesnevnerne «leve sammen», «fortelle historier» og

«forme miljøer». Institutt for design var representert med utstillingen «Inside Wood» under den store, årlige møbel- og interiørmessen i Milano, en av verdens viktigste designutstillinger. Studenter og forskningsmiljø, sammen med anerkjente designere, presenterte en utstilling med felles utgangspunkt i eksperimentelle tilnærminger til materialet tre.

Kunst

De tematiske satsingsområdene ved Institutt for kunst kan knyttes til fellesnevnerne «sted», «materialitet», «politikk» og «form». To større prosjekter, også de med støtte fra PKU, har en markant plass i forskningsmiljøet: «Synsmaskinen», et kollektivt prosjekt med samarbeidspartnere i Danmark, Sverige og Ukraina, springer ut av en interesse for krise som samfunnsmetafor, og omfatter sju del-prosjekter om aktuelle kriser innenfor klima, finans og andre samfunnsområder. Ett hovedanliggende er å belyse hvordan kunstnerisk utviklingsarbeid kan belyse politiske spørsmål. Prosjektet «Topographies of the Obsolete» undersøker postindustrielle landskap, kunstnerisk og diskursivt, gjennom en serie delprosjekter, blant annet om samtidsruiner.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner

Fagmiljøene ved KMD har et omfattende faglig samarbeid med et bredt spekter av institusjoner, organisasjoner og bedrifter i inn- og utland. Alle større forskningsprosjekter omfatter, som hovedregel, samarbeid med eksterne forskningsinstitusjoner, utenlandske i like høy grad som norske. Internasjonale referanser er like selvsagt som nasjonale i forskningsvirksomheten ved de tre instituttene.

Å øke den eksternfinansierte virksomheten er en utfordring, fordi kunst og kulturfeltet tradisjonelt ikke er pengesterkt, og fordi verdiskapning i KMDs fagmiljø blir forstått i videre forstand enn reint økonomisk. Her er det faglige utgangspunktet at verdien som blir skapt kan være sosiale, estetiske, demokratiske og økonomiske. Nasjonalt, og for fagmiljøene ved KMD, er det en hovedutfordring at finansiering fra PKU ikke gir uttelling på linje med tilsvarende ekstern forskningsfinansiering innenfor andre fagområder.

Oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsinger

Fagmiljøene har i utredningen av KMD understreket at et kunstnerisk PhD-program er avgjørende for fakultetets mulighet for nå opp i Horisont 2020.

Flere forskningsgrupper er partnere i prosjektsøknader. KHiB utvikler et samarbeidsprosjekt med North Atlantic Consortium som inkluderer partnerinstitusjoner i Glasgow, Dublin, Gøteborg og Oslo. Samarbeidet omfatter en søknad om finansiering av stillinger i et felles doktorgradsprogram.

Tiltak for økt publisering

Griegakademiets publiseringsaktivitet omfatter både vitenskapelig publisering og kunstnerisk virksomhet (publisering og dokumentasjon, konsertvirksomhet og CD produksjon). Den vitenskapelige publiseringen har vært i en positiv utvikling de siste årene. I 2016 er det registrert 27 NVI publikasjoner. Dette er høyeste antall registrert, og omfatter 2 artikler på nivå 2, 7 artikler på nivå 1, 5 bokkapitler nivå 2 og 13 bokkapitler nivå 1. Det er fagmiljøene i musikkterapi og musikkvitenskap som har registrert tellende publikasjoner.

Dokumentasjon, publisering og formidling av kunstnerisk utviklingsarbeid er en felles utfordring fordi det ikke finnes egnede nasjonale verktøy og kanaler. I påvente av arbeidet som pågår for å likestille kunstnerisk utviklingsarbeid med annen forskning i CRISTin, har fagmiljøene lagt til rette for publisering og dokumentasjon i «Research Catalogue», internasjonal database for kunstnerisk forskning. Synliggjøring av kunstneriske forskningsresultater skjer i tid og rom, i form av konserter, utstillinger, forestillinger og andre visninger – som også kan utgjøre forskningsarenaer i seg selv.

Universitetsmuseet

Forsknings, forskerutdannings-
og utdannings- meldinger 2016

18.04.2017

Det vises til brev av 05.01.2017 om meldingen (2017/314-STVE).

Universitetsmuseet har også i 2016 brukt krefter på å få implementert omstillingsprosessen, vedtatt av Universitetsstyrets 24.09.2014 med virkning fra 01.01.2015. Her ble også museets måldokument tatt til etterretning. Det har ikke vært mulig å få tilsetning eller kontinuitet i avdelingslederstillingene på Avdeling for kulturhistorie og naturhistorie, eller få på plass en overgartner. Dessuten har det vist seg vanskelig å få besatt en sentral stilling som leder for Seksjon for hagene og Arboretet. Også her fikk vi omsider besatt stillingen H16.

I 2016 har det vært gjennomført en forholdsvis omfattende reorganisering av lovpålagt ytre kulturminnevern ved UM. I samsvar med et styringsdokument vedtatt av UMs styre i juni 2016, har den nye organiseringen trådt i kraft 1. januar 2017.

For øvrig skulle den nye organisasjonsstrukturen i samsvar med UiB-styrets vedtak bli evaluert ved utgangen av 2016. Dette er nå forskjøvet til utgangen av 2018.

Utdanningsmelding

Som kjent driver Universitetsmuseet ikke utdanning av studenter, det er en sak for fakultetene. Likevel definerte museet i måldokumentet i 2014 at å bidra til forskningsbasert undervisning ved UiB er en del av det museet gjør. UMs bidrag i forhold til AHKR innen arkeologi fungerer godt og ryddig. Det gjenstår fremdeles å få en grundig drøftelse med MN om UMs bidrag innen undervisningen på BIO og Geovitenskap.

Ved all den undervisning/veiledning som gis av UM ligger studie- og eksamensadministrasjonen ved fakultetene. Det gjelder på alle nivåer opp til og med PhD. UM er av den oppfatning at slik bør det også være fremover. Imidlertid er det viktig at fakultetene kan håndtere UMs internasjonale stipendiater på en hensiktsmessig måte, f. eks. når det gjelder opptak til forskerutdanningen. UM er av den oppfattelse at alle studiepoeng skal gå til fakultetene.

Utdanningskvalitet

Ikke aktuelt.

Portefølje og dimensjonering

Ikke aktuelt.

Oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017

Universitetsmuseet vil kunne yte sitt til den utvidelse av EVU-porteføljen som handlingsplanen legger opp til når det gjelder etterutdanning. Det må imidlertid erkjennes at

det i 2016 ikke har vært mulig for UM å utvikle nye tilbud. Når det gjelder videreutdanning kan UM bidra, men her må initiativ og ramme primært komme fra instituttene.

Forskerutdanningsmelding

Universitetsmuseet har åtte stipendiatstillinger, UM vil i en kortere periode likevel ha 9 stipendiater. Stillingene har hovedveileder ved museet, men doktorgradene avlegges ved de respektive fakultetene. Det er ønskelig å øke antallet stipendiater finansiert over basis fra 8 til 10. Museets rolle er hovedveiledning og integrasjon av doktorgradsstudentene i faglig arbeid, og der det er mulig i internasjonale forskernettverk.

Universitetsmuseet vil fortsatt arbeide for at stipendiater innen antropologi skal få best mulige vilkår når det gjelder mulighetene for langvarige feltopphold. Det har vært en forbedring for UMs MN-stipendiater, ettersom de fra og med 2015-budsjettet nå får bedre rammetilskudd. UM ser fremdeles ikke logikken i at UM stipendiater innen naturfag får mindre enn stipendiater ved MN.

Oppfølging av museets prioriteringer for forskerutdanningen

UM ønsker at alle våre stipendiater engasjeres i løpende forskningsprosjekter, enten fordi stipendiatstillingen er profilert av et prosjekt, eller for å gi stipendiatene førstehåndskjennskap til prosjektarbeid og internasjonale nettverk. UMs forskningsstrategi 2016-2022 har satt opp som et konkret tiltak at «Det skal arbeides aktivt for å integrere PhD-studenter i vitenskapelig ansattes nettverk og aktiviteter».

Som et hovedtrekk beholder avdelingene for kultur og natur «sine» PhD-stillinger når deres studenter har disputert. De lyses ut i samsvar med strategiske satsinger ved avdelingene.

Opptak, gjennomstrømming, frafall m.m.

Så lenge UMs stipendiater går gjennom fakultetene, er det viktig at fakultetene har tillit til de forutgående prosessene som har funnet sted ved UM. Det betyr i praksis at en PhD-kandidat som presenteres av UM automatisk er kvalifisert for opptak på forskerutdanningen ved et gitt fakultet. Dessuten spesifiserer UMs forskningsstrategi 2016-2022 at «Det skal arbeides aktivt med å få PhD-studentene involvert i forskerskolene *ForBio* (systematikk) og *Dialogues with the Past* (arkeologi) og andre relevante forskerskoler i regi av fakultetene».

Universitetsmuseet har ikke i 2016 hatt noen underkjenning av doktorgradsarbeider.

Stipendiater, opptak og fullføringsprosent

År for opptak	Antall opptak	Fullført innen 6 år*	Gjennomstrømming i %
2008	2	1	50
2009	3	2	66,67
2010	2	0	0
2011	2	0	
2012	2	0	
2013	2	-	-
2014	3	-	-
2015	0	-	-
2016	1	-	-

*) Tidsforløpet er brutto tid uten hensyn til eventuelle barselspermisjoner, langtidssykemeldinger eller andre permisjoner. UM er opptatt av at levering normalt skal ha funnet sted senest normert tid + 2 år.

UM forventer at gjennomstrømningsprosenten uten tiltak vil ligge på 65-70 %, det er ikke tilfredsstillende. De små tallene gjør selvsagt at enkeltsituasjoner får stor innvirkning. UMs forskningsstrategi har satt opp som resultatmål at gjennomstrømmingen i planperioden økes til 85 %. For å nå dette målet har UM i sin forskningsstrategi 2016-2022, vedtatt i juni 2016, formulert en rekke tiltak når det gjelder forskerutdanningen.

Universitetsmuseet skal legge forholdene til rette for at stipendiatene skal kunne fullføre innen normert tid, men i praksis er vurderingen av levering skal ha funnet sted innen normert tid + 2 år. Stipendiater får beholde arbeidsplass og rettigheter også etter utløpt ansettelsesperiode for å holde kontakten med fagmiljøet og kunne fullføre.

Veiledning

Alle i vitenskapelige stillinger ved Universitetsmuseet har gjennomgått kurs i pedagogisk basiskompetanse. I forskningstrategien 2016-2022 har UM slått fast at «Veiledningskompetansen for museets ansatte skal økes gjennom deltakelse i veiledningskurs».

Internasjonalisering

Som så mange andre steder innen academia, oppleves at stipendiater i økende omfang ikke er norske. Da blir det viktig å rigge opptak m.m. i samsvar med dette. Samtidig kan UM selv fortsette dagens praksis med mest mulig involvering av stipendiatene i internasjonalt prosjektarbeid og deltakelse i nettverk, på konferanser osv. En av oppgavene til museets veiledere er derfor i høyest mulig grad å integrere doktorgradsstudentene i de ansattes nasjonale og internasjonale nettverk og nettverksaktiviteter.

Forskningsmelding

Oppfølging av faglige prioriteringer omtalt

Forskningsstrategi 2016-2022 vedtatt.

Nytt styringsdokument for ytre kulturminnevern i medfør av Kulturminneloven vedtatt.

Det skal i 2017 lages et styringsdokument for samlingsforvaltningen.

Det skal i 2017 lages en strategi for museets forskningskommunikasjon og formidlingstiltak.

Det jobbes med det faglige innholdet i de nye naturhistoriske utstillingene i Museplassen 3.

Museet vil i sterkere grad enn til nå kreve at vitenskapelig ansatte utvikler nasjonale og internasjonale forskningsprosjekt – ikke minst i tilknytning til de store mengder materiale som samles inn gjennom ulike forvaltningsprosjekter.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt

Den nordiske forskerskolen i biosystematikk (ForBio) forsetter med bevilgning fra KD. Det samme gjelder NorBOL-prosjektet (Norwegian Barcode of Life 2014-2018). Prosjektet gjelder DNA-strekkoding av norsk flora og fauna, og er et samarbeid mellom norske forskningsinstitusjoner. Samarbeidet om etableringen av et ikonmuseum i Romania fortsetter (til sommer 2017).

Museet har de senere årene hatt økt fokus på marin forskning og har inngått omfattende samarbeidsavtaler med Havforskningsinstituttet for å øke den eksternt finansierte virksomheten. En av Universitetsmuseets oppgaver er å forvalte og forske på samlinger som dokumenterer artsmangfold. Museet kan derfor være en sentral aktør i innhenting av eksterne prosjekt gjennom Artsdatabanken. Museet har vært og er aktiv søker om midler, og også her er virksomheten stigende.

EU-finansierte satsinger

UM har som mål å få til en vesentlig økning av prosjektvirksomheten (jfr. UMs forskningsstrategi) orientert i retning av EU, det gjelder både resten av H2020, men også og ikke minst å ligge i forkant i forhold til det 9. rammeprogrammet som er under utarbeiding. Det har i så måte vært holdt et møte med våre forskningsmiljøer, Forskningsadministrativ avdeling og UiBs mann i Brussel. Dette vil bli et prioritert område fremover. Mens det unektelig ved UM finnes en betydelig asymmetri mellom kulturvitenskapelig og naturvitenskapelig deltakelse i eksterntfinansierte prosjekter, er bildet når det gjelder EU at situasjonen er symmetrisk, men aktiviteten for lav.

Formidlingsprosjektet Jellyconnect oppnådde ingen finansiering, men kom over EUs threshold.

Forutsatt at innsatsen resulterer i gode søknader som når over EUs threshold, er UM av den oppfattelse at deltakelse i konsortier, og gjerne med koordinatorroller, gir en rekke faglige gevinster uavhengig av hvorvidt et gitt prosjekt faktisk oppnår finansiering. Dette er i seg selv en motivasjonsfaktor. I følge UMs forskningsstrategi 2016-2022 settes det av opptil 100.000,- av grunnbevilgningen som «såkorn-midler» til søknadsarbeid dersom ikke slike midler kan oppnås fra Forskningsadministrativ avdeling ved UiB eller fra NFR.

Publisering

I 2016 har Universitetsmuseet hatt en publisering som i poeng er 18 % økning i forhold til 2015. Andelen av nivå 2 publikasjoner er gått litt ned, fra 23,4 til 21 %.

Vitenskapelig publisering ved Norges 6 universitetsmuseer*

Universitetsmuseum	Antall	Nivå 1	Nivå 2	Poeng	Stillinger**	Poeng pr. vitsk.stilling
NTNU	81	60	21	72,9	46	1,58
UiB	93	72	21	75,8	43	1,80
UiO KHM	76	61	15	64,9	41	1,58
UiO NHM	135	106	29	92,3	51	1,80
UiS	25	17	8	28,9	38	0.76
UiT	40	32	8	44,7	33	1.35

*) Basert på NVI-rapporteringen for 2016.

**) Det er i hovedsak regnet med «førstestillinger», dvs. flg. stillingskategorier: Professor, førsteamanuensis, forsker, postdok, stipendiat, amanuensis. Emeriti/tae er ikke regnet med. Vi vet at også andre kategorier produserer publikasjonspoeng, så en viss usikkerhet hefter ved tallene her. Samtidig er de nok tilstrekkelig presise til å illustrere situasjonen.

For UM er det viktigste tallet publikasjonspoeng per vitenskapelig stilling. I sin forskningsstrategi 2016-2022 har UM formulert et mål om at museet i planperioden vil øke skåren per vitenskapelig årsverk til 2.0, hvorav 15 % bør være på nivå 2. En ser at stabil nivå 2 prosent heller bør ligge på 20 %.

For å øke publiseringen, har en i strategisk plan vedtatt en rekke grep:

1) i større grad vil UM premiere gode publikasjoner i henhold til siteringsindeks, 2) fordele midler til forfattere, 2000 kr. pr. publikasjonspoeng på nivå 1, 3000 på nivå to, innen en ramme på 150.000 kr., 3) Gi ut en serie materialpublikasjoner, 4) Fortsatt være engasjert i University of Bergen, Archaeological Series, UBAS, sammen med AHKR, 5) vurdere to rene OA tidsskrifter: *Medieval Religion and Religious Cultures. Ideas, practices, objects*, og *Systematics and taxonomy*.

For øvrig må det erindres at publisering som forskningskommunikasjon alltid vil være viktig for et universitetsmuseum. Det betyr at antallet publikasjoner ikke nødvendigvis må ha direkte innflytelse på poengsummen. Dessuten vil en i 2017 overveie hvordan kommunikasjon i andre formater, f. eks. sosiale medier, kan registreres.